Kohalikud omavalitsused rohepöördes

Kuidas me saaksime teha nii, et omavalitsustel oleks teadmisi, tahtmist ja oskusi viia ellu rohepööret?

Mõttetalgusid pidasid: Keskkonnainvesteeringute Keskus, Rahandusministeerium, Keskkonnaamet, Keskkonnaagentuur, TalTech, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Eesti Linnade ja Valdade Liit, Elva vald ja Tartu linn.

PROJEKTI KÄIGUS SELGUS, ET:

- ✓ Rohepöörde sisu ja omavalitsuse roll selles on segane, sh KOV kui eeskuju ja vedaja, järelevalvaja ja käivitaja
- ✓ Puudub arusaam, kust alustada ja kuidas prioriteete seada, kuidas tegevuste tulemusi mõõta ja raha leida. Ka omavalitsuse juhtimistasandite ja pakutavate teenuste rohkus lisab tõlkeraskust, koostöö ülikoolide ja tugiasutustega võiks olla väärtust loovam.
- ✓ Omavalitsuse keskkonnaspetsialisti töölaud on juba täna temaatiliselt lai ja täis igapäevaseid toimetusi lumekoristusest hulkuvate koerte, hangete, lubade ja järelevalveni.

PROGRAMMI TULEMUSEL JÕUTI LAHENDUSIDEEDENI:

- ✓ R-klubi: KOV otsustajate ja võtmeisikute võrgustikuna tegutsemine annab inspiratsiooni, õlg-õlatunnet ning pakuks ühisprojektide taimelava.

- ✓ Roheseier: mida mõõdad, seda ka saad ehk pakkuda välja rahastus positiivse võistlusliku momendi alusel keskkonna ja kliimaeesmärkide poole liikumiseks. Laiemaks sihiks andmetel põhinevad planeerimisdokumendid, projektid ja otsused.

- ✓ Roherühm/salk: mahajäänumad vajavad tuge ja personaalset lähenemist, kus teadus- ja keskvalitsuse eksperdid ning mentorid edasijõudnumast KOVist tulevad appi teema mõtestamisel, juhtimismudeli paika saamisel ning esimeste sammudega liikumisel süsteemse muutusega.

- ✓ Disainisprindi tulemusel tekkis lisaks siirde-ideid teistesse valdkondadesse: näiteks rohehanked, ülikoolide mikrokraadide ja õppekavades KOVi keskkonnaspetsialisti vajadustega arvestamine, tugev mure ja tellimus jäätmemajanduse kui nn madala vilja lahendamiseks. Nendega tegeletakse eraldi algatustena.

JUUNI 2024 SEISUGA ON ARENDUSED JÄRGMISES SEISUS:

- ✓ R-klubi on käinud 5 korda koos, ametlikult on klubiga liitunud 17 omavalitsust, lisaks on tehtud koostööd Lõuna-Eesti tarkade linnade võrgustikuga. Klubi toimkonnas on ELVL, KIK, KLIM ja eesistuja KOV (roteeruv sh 2023 Tallinn, 2024/25 Tartu) Klubi eeldab peamiselt in-kind panust, ruume ja arvamusliidrite kaasamist. Head sünergiat on toonud kliimaministeeriumi rohereformi osakonnas KOV koordinaatori lisandumine meeskonda ning laiemalt, Kliimaministeeriumi loomisega horisontaalne rohereformi juhtimine.

- ✓ Roheseieri arendus on liikunud kliimakindla majanduse seaduse, rohereformi ja kliima- ja energiakavade mõõdikute korrastamisega seotud töövoogu, s.h keskkonnamõõdikute korrastamine ja andmete kasutamine laiemalt saamas selgemaid arengusuundi ja väljundeid. KIK saab uute meetmete disainimisel avada teema aruteluks, kui võtmemõõdikud ja valdkonnad on selgemini seostatud.

- ✓ Roherühm/salk ei ole algsel kujul käivitunud, kuid Kliimaministeeriumis on loodud KOV keskne koordinaator, kes alustanud süsteemset tugitegevust s.h ei ole välistatud rühma-laadse lahenduse lansseerimine tulevikus. Orgaaniliselt on tekkinud aga mõnede väikeste ja aktiivsete KOVidega nõustavaid lahendusi, et aidata neil toetust küsida EL otsetoetuste voorudest, mis sihistatud just mahajäänumatele.
- ✓ Disainisprindi tulemusel tekkis lisaks siirde-ideid teistesse valdkondadesse: näiteks rohehanked,

- ülikoolide mikrokraadide ja õppekavades KOVi keskkonnaspetsialisti vajadustega arvestamine, tugev mure ja tellimus jäätmemajanduse kui nn madala vilja lahendamiseks. Nendega tegeletakse eraldi algatustena.

Projekti toimumisaeg: 2022
Projekt viidi ellu innovatsiooniprogrammi raames

Loe lähemalt projekti kokkuvõtvatelt slaididelt:

KOVid rohepöördes - lõpuesitlus.pdf | 5.64 MB | pdf

Uuendatud 09.09.2025